

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9CoE/19/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613206985
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5613206985.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v exekučnej veci oprávneného: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, IČO: 47 233 516, proti povinnej: D. I., nar. X. X. XXXX, bytom D. XXX/X, O. D., o vymoženie 1.216,01 Eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č.k. 6Er/802/2013-15 zo dňa 26. júla 2013, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu potvrdzuje.

Žiadnemu z účastníkov sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd zamietol žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V odôvodnení uviedol, že exekučný titul - rozhodcovský rozsudok má z dôvodu nedostatku právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúcej sa od neplatnosti rozhodcovskej zmluvy v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť tohto rozhodnutia. Nakoľko rozhodca svoju právomoc založil na absolútne neplatnom právnom úkone, súd dospel k záveru, že exekučný titul je vydaný v rozpore so zákonom.

Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie oprávnený, ktorý žiadal, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Svoje odvolanie odôvodnil ustanoveniami § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. h), § 205 ods. 2 písm. b), d), f) O.s.p.. Oprávnený uviedol, že súd prvého stupňa sa vôbec nezaoberal povahou rozhodcovskej zmluvy v tom smere, či ide o individuálne dohodnutú zmluvu alebo nie, pričom ide v súlade s § 53 Občianskeho zákonníka o podstatnú otázku. Predmetná rozhodcovská zmluva nebola nikdy podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere, čo vyplýva z bodu 2. zmluvy, ale aj z práva na jednostranné odstúpenie od nej. Podľa oprávneného rozhodcovská zmluva spĺňa charakter individuálneho ustanovenia a nemôže byť, resp. jej časť neprijateľnou podmienkou. Ohľadom jednostranného „zrušenia“ rozhodcovskej zmluvy poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo 14/2011 zo dňa 22. 11. 2012. Oprávnený tvrdil, že súd prvého stupňa vychádzal z výkladu pojmu spotrebiteľ, ktorý nemá oporu ani vo vnútroštátnej ani v komunitárnej úprave. Ďalej uviedol, že rozhodcovská zmluva je individuálnym dojednaním a nespĺňa definíciu neprijateľnej podmienky podľa § 53 ods. 1 resp. ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, nakoľko neprijateľnú podmienku neobsahuje a ani sama takou podmienkou nie je. Poukázal na uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 21CoE/24/2012 zo dňa 15. 05. 2012. Oprávnený namietal zmätočnosť tvrdení súdu prvého stupňa o rozhodcovskej doložke v rozhodcovskej zmluve, ktorá predstavuje jeden právny úkon a ten sa musí posudzovať a vykladať ako celok.

Povinná sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

Napadnuté uznesenie okresného súdu bolo vydané vyššou súdnou úradníčkou. Sudkyňa okresného súdu postupovala v súlade s ust. § 374 ods. 4 druhá veta O.s.p. a nakoľko odvolaniu v celom rozsahu nemienila vyhovieť, predložila vec odvolaciemu súdu.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O.s.p. toto rozhodnutie v celom rozsahu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p.. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa v odvolacom konaní obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd preskúmaním veci zistil, že súd prvého stupňa pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie dôsledne preskúmal podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Z citovaného zákonného ustanovenia totiž vyplýva, že v prípade, ak súd zistí rozpor týchto listín so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súladom exekučného titulu so zákonom pritom treba rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu, ale aj to, či na jeho základe možno exekúciu vykonať, teda či tu nie je taká právna úprava, ktorá by bránila vykonaniu exekúcie na základe tohto exekučného titulu. Zákon o rozhodcovskom konaní v ustanovení § 45 priznáva exekučnému súdu právo preskúmať rozhodcovský rozsudok aj z hmotnoprávných hľadísk. Možnosť prelomenia materiálnej právoplatnosti rozhodcovského rozsudku je upravená v ustanovení § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní. Zákonodarca jednoznačne uzákonil možnosť pre exekučný súd zastaviť exekúciu napriek právoplatnému rozhodcovskému rozsudku, ak má nedostatky uvedené v § 40 písm. a), b), alebo ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný v dôsledku neplnenia zmluvne dojednaných povinností zo strany dlžníka podľa úverovej zmluvy, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy, potom exekučný súd v rámci postupu podľa § 44 Exekučného poriadku a § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. z úradnej povinnosti správne v danej veci posudzoval rozhodcovský rozsudok z aspektu, či plnenie priznané týmto rozsudkom nemá taký charakter, pre ktorý úplne alebo čiastočne je potrebné exekučné konanie zastaviť, resp. zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Za správny odvolací súd považuje právny názor súdu prvého stupňa, že predmetná zmluva o revolvingovom úvere je zmluvou spotrebiteľskou, teda že medzi oprávneným a povinným bol založený na jej základe spotrebiteľský vzťah. Odvolací súd má rovnako ako súd prvého stupňa za to, že povinný v zmluvnom vzťahu vystupoval ako spotrebiteľ a oprávnený ako dodávateľ. Odvolací súd preto zastáva právny názor, že predmetná Zmluva o revolvingovom úvere zo dňa 10. 01. 2011, ktorou bol založený právny vzťah medzi účastníkmi konania, vykazuje znaky spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase jej uzavretia. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, nemá ako prameň komunitárneho práva horizontálny priamy účinok, ale existuje komunitárna povinnosť interpretovať vnútroštátne právo komunitárne komfortným spôsobom. Smernica podľa čl. 1 písm. q/ Prílohy považuje riešenie sporov zo spotrebiteľských zmlúv v rozhodcovskom konaní za ustanovenie neprimerané. Zákaz neprimeranosti je tu potrebné chápať tak, že podnikateľ ako druhá zmluvná strana spotrebiteľskej zmluvy nesmie zneužívať svoje silnejšie postavenie - dané tým, že spotrebiteľ nie je fakticky schopný presadiť akékoľvek zmeny formulárových zmluvných podmienok, a že pri úverových zmluvách koná spotrebiteľ vlastne pod tlakom finančnej tiesne a tak podnikateľ môže získať nefér výhody, ktorou je aj prenesenie sporu zo sústavy nezávislých súdov na rozhodcu, s ktorým podnikateľ dlhodobo spolupracuje, poskytuje mu zdroj príjmu, v konaní nie je potrebné nariaďovať pojednávanie, sú vylúčené opravné prostriedky.

Odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa zastáva právny názor, že za neprimeranú je potrebné v predmetnej veci považovať rozhodcovskú zmluvu uzatvorenú medzi účastníkmi konania v rovnaký deň ako oprávnený s povinnou uzavrel zmluvu o revolvingovom úvere. Uvedená rozhodcovská zmluva

bola uzavretá vo formulárovej podobe, ktorú predkladal oprávnený povinnej, nebola individuálne dojednaná, jej obsah povinná ani nemohla ovplyvniť, dopĺňali sa len údaje o povinnej ako meno, bydlisko a dátum narodenia. Veriteľ mohol na základe tejto rozhodcovskej zmluvy vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorého sám určil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. V súlade s ustanoveniami rozhodcovskej zmluvy spočíval výber rozhodcovského súdu na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh. Odvolací súd je aj napriek námietkam oprávneného rovnakého názoru ako súd prvého stupňa v tom smere, že konanie pred rozhodcovským súdom iniciuje práve veriteľ. Sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej podobe, jednostranne určil, komu, resp. ktorému rozhodcovskému súdu, bude vec predložená. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej zmluvy je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05).

Rozhodcovskú zmluvu odvolací súd vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka platnom a účinnom v rozhodnom období.

Odvolací súd zároveň uvádza, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví, ak ide o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky (v tomto prípade zamietne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie). Ak je takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou samotná rozhodcovská zmluva a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi (k tomu viď aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. februára 2011 sp. zn. IV. ÚS 55/2011). Predmetný rozhodcovský rozsudok, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je nulitým právnym aktom a nemožno ho považovať za spôsobilý exekučný titul podľa ustanovenia § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku. Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 1/2012 zo dňa 21. marca 2012).

Pokiaľ išlo o ustanovenie rozhodcovskej zmluvy, že povinná mala právo jednostranne odstúpiť aj bez uvedenia dôvodu do 14 dní odo dňa jej uzatvorenia, odvolací súd uvádza, od zmluvy možno odstúpiť len v prípade, že je platná. Od absolútne neplatnej zmluvy sa odstúpiť nedá. Ak je zmluva od začiatku neplatná ex tunc, nie sú splnené zákonné podmienky na dodatočné zrušenie zmluvy. Taktiež odvolací súd poukazuje na to, že za individuálne dohodnutú zmluvu sa nepovažuje zmluva, ktorá bola vopred dodávateľom (veriteľom) naformulovaná a spotrebiteľ jej obsah nemal možnosť ovplyvniť. Rozhodcovská zmluva sa nestáva individuálne dohodnutou len tým, že spotrebiteľ má v úzkej časovej lehote hneď po jej podpise právo od tejto zmluvy odstúpiť. Uvedené tiež nemení nič na neprijateľnom charaktere rozhodcovskej zmluvy, keď v posudzovanom prípade bola spotrebiteľovi v konečnom dôsledku odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak dodávateľ podá voči nemu žalobu na rozhodcovskom súde.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože oprávnený nemal úspech v odvolacom konaní a ostatní účastníci si trovy neuplatnili, resp. im žiadne nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.